

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben hához hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Védőpostán szállítva.
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hét 7. napján.

Gyűjtés után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállalozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 179. szám.

Nagyvárad. Vasárnap 1915 augusztus 8.

Varsó bevételeihez!

— Katonai munkatársunktól. —

II.

Tegnap cikkünk keretében röviden kifejtettük, hogy Varsónak ily gyors feladása természetellenes dolog volt — és éppen ezért első sorban is a katonai szakkörökben a legnagyobb meglepetéssel sőt határozott kétkedéssel fogadták az öröndetes esemény hírét. Rámattunk azokra az okokra is, melyek az orosz hadvezetőséget ezen rendkívüli és szokatlan elhatározásra kényszerítették. Hogy a tegnapi cikkünk gondolat menetét folytathassuk, ismét le kell szegoznünk azt a tényt, hogy a Visztula folyó — Orosz-Lengyelország védelmében igen fontos szerepet játszott, mert hatalmas víztömegével és helyenként mocsaras partjaival az ellenségnek igen nagy akadályt szolgáltatott. A Visztulának ezt a nagy akadály értékét használták ki az oroszok akkor, amikor a varsói nagy övvarát és az ivangorodi hídfőt kiépítették. Addig míg ez a két vár áll — addig teljes lehetetlenség még csak el is képzelni, hogy egy nyugat felől előnyomuló ellenség a Visztulán nagy haderőkkel átkelve hadműveleteit keleti irányban tovább folytathassa, mert hátsó összeköttetései örökös fenyegetve lennének e két várból ki-kitörő ellenség támadásainak. Föltéve tehát azt az esetet, hogy az oroszok főerejükkel vissza is vonultak volna a Visztulától, azonban a várakat védelmezni lettek volna képesek, a németek kényszerítve lettek volna mindezeket a várakat teljesen körülzárolni, hogy hadműveleteiket zavartalanul folytathassák a Visztulán át keleti irányban.

Mindez a művelet igen nagy haderőket vont volna el a hadműveleti hadseregtől, de meg a várak teljes körülzárolása igen sok időt is vett volna igénybe. Vagyis más szóval, ha az oroszok képesek lettek volna várakat védelmezni, ezáltal nemessék időt nyertek volna, hanem tetemes módon meg is gyengíthették volna az őket üldöző német hadseregek erejét, amennyiben a körülzárolandó vonalak összes hossza mintegy 250 km.-re tehető. Vagyis, ha méterenként csak 1 embert számítunk, 250.000 emberre lett

volna szükség a körülzárolásra. A haditapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy a hathatós körülzárolás fogantatására folyó méterenként legalább is 4-5 ember számítandó, amely mérték alkalmazása tehát 1-1/4 millió embernek felel meg. Persze a körülzárolásra alkalmazandó erőnek nagyságát a terepviszonyok is lényegesen befolyásolják, azonban a jelen konkrét esetben nem beszéljük túl, ha — mint ahogyan azt előbbi cikkünkben is említettük — legalább is 1 millióra tesszük azt a német erőt, melyet a Visztula várjai hosszú időn át lekötöttek volna. Ez a rövid elmélkedés részben már a második kérdésünkre is feleletet ad, t. i. arra, hogy vajjon mennyiben befolyásolja ez a nagy esemény a további hadműveleteinket és hogy vajjon van-e ez kihatással az egész világháború sorsára?

Varsó és Ivangorod eleste a fentiek szerint nekünk idő, erő és erkölcsi, valamint politikai nyereséget jelent. Ezek mind oly tényezők, amelyek igen súlyosan esnek a háború mérlegébe a mi javunkra, tehát a további hadműveletekre is igen nagy befolyást fognak gyakorolni.

A Visztula vonala a mi kezünkben van, tehát többé sem időt sem erőt nem kell pazarolnunk annak megvívásáért. Az ut szabad most már kelet felé, úgy, hogy most már még hatalmasabb léptekkel folytathatjuk azt a zseniálisan megfogalmazott és eddig még ragyszerűben végrehajtott titáni tervet, mely rövid 3 hónap alatt csaknem egész Galiciát felszabadította és csakhamar egész Orosz-Lengyelországot kezünkbe fogja juttatni.

Az orosz hadsereg helyzete kétségtelenül igen kritikus mostan. Addig míg a várak az oroszok kezében voltak, az **C** alakú arcvonalunk még nem volt oly nagy veszedelem, de most már sietve kell visszavonulni az **C**-nek mind inkább egymás felé hajló szakai közül, ha csak Szedán sorsára nem akarnak jutni. A Bug vonala és Breszt-Litovsk pedig teljesen az **C**-nek szakai között fekszik. Ezért tartjuk le-

hetetlennek, hogy az oroszok a Bugnál vagy pedig Breszt-Litovsk és Bielistok között komoly védelemre határozzák el magukat. Mindenesetre kemény harcok fognak még lefolyni a Varsó-Bielistok és Breszt-Litovsk alkotta háromszögben, de ezek mind csak utóvéd harcok lesznek az oroszokra nézve oly célból, hogy a visszavonuló főereg időt nyerjen egy hátrább fekvő állásnak az elfoglalására és berendezésére.

Legkellemetlenebb helyzetben van az az orosz seregrész, amelyik az ivangorod-chołmi fronton áll harcban. Hogy ez a rész visszavonulhasson, föltétlenül meg kell akadályozni a Narewen át és Varsó felől a németek gyors előnyomulását Breszt-Litovsk felé. Ezért állottak meg az orosz utóvédek Varsó keleti részében Prága külváros környékén és bombázzák a lengyel fővárost és ezért tanúsítanak még ellentállást az alsó Narew mentén Navogeorgiewsknél. De végeredményben vissza kell vonulnia az orosz főerőnek egy sokkal hátrább fekvő területre, a hol nincsennek kitéve az átkarolás és körülkerítés veszedelemének. Egy ilyen vonal legközelebb talán Riga és Miusk között képzelhető, mely északon a rigai öbölre, délen pedig a nagyobb hadműveletekre teljesen alkalmatlan Nagy Polesie mocsaraira támaszkodik. A terep persze a védelemre nem nyújt semmi előnyt, de igen könnyen elképzelhető, hogy Oroszország a polgári munkások százazezreivel máris létesített itt egy ilyen védelmi vonalat.

Rigát persze tartaniok kell a végletekig, ha ebben a vonalban meg akarnak állani. A németek ugyan máris alig 50 km-re állnak Riga előtt, de viszont az oroszoknak bő alkalmuk volt rá, hogy a még teljesen szabad vasutjaikon oda tetemes erőket eltolhassanak.

Hogy hogyan fog kialakulni a legközelebbi helyzet, azt előre megmondani nem igen lehet, mert most valóban a meglepetések korszakát éljük!

Csak megjegyezni kívánjuk, hogy az nincsen kizárva, hogy az oroszok Bielistok és Rowno között egy kétségbeesett kísérletet fognak tenni a német arcvonal áttörésére. Kétségtelen dolog, hogy egy ilyen áttörés ha sikerülne, a Kurlandban működő német hadseregeket teljesen elvághatná anyaországtól. Ez azonban egy oly merész terv,

Vétel kényszer nélkül megtekinthető
Augusztus hó 10, 11, 12 Hétfő Kedd és Szerda délután 2 órától 7-ig
Rendezendő nagy alkalmi vásár
Sensatio
Olcsó árak

selymek, grenadinok,
blousok, gyermek ruhák,
kötények és fehéreneműek

CZILLÉR IMRE

nagy áruházában.

melynek keresztül vitelére a jelenlegi orosz hadsereget nem tarthatjuk képesnek. A terv keresztülvitele okvetlenül megkivánná, a Bialistok—Breszt-Litowszki vonalnak szívós és föltétlen megtartását a Visztula és Narew felől odaözönlő németekkel szemben, mert különben az áttörő orosz hadsereg maga kerülne a kelepcébe.

A legközelebbi jövő majd megmutatja, hogy mire határozták el magukat az oroszok. Azt azonban teljesen biztosra vehetjük, hogy Brest Litowsknál az orosz főerő megállani nem fog! Vagy megkísérlik az oroszok az előbb említett merész áttörést, vagy pedig visszavonulnak a riga—miuski vonalra. Más választásuk nincsen, mert a németek veszedelmes módon közelednek már a szentpétervár—varsói vasuti vonalhoz!

Ezzel röviden feleltünk volna az első

eikkünkben föltett összes kérdésekre, csupán csak azt említjük még meg, hogy ezek szerint tehát Varsó és Ivangorod eleste az egész világháboru sorsára is nagy befolyással lesz ugy katonai mint pedig politikai tekintetben. Katonai szempontból azért, mert egy nagy lépéssel közelebb hozott beanünket ahoz, hogy Oroszországot legalább annyira legvürhessük, hogy fölöslegessé váló erőinket a francia és olasz hadszinterekre vethessük és ezáltal ott is kedvező döntést provokálhassunk. Politikai tekintetből pedig azért bir Varsó eleste nagy fontossággal, mert az eddig semleges Balkán és más államocskák mégis csak jobban meg fogják gondolni a dolgot, hogy törüket, akarom mondani kardjukat a mérlegnek melyik serpenyőjébe dobják bele!

ővezete felől Varsó középpontjáig elhallatszott a harci zaj. A bevonuló csapatok egyenesen az új küzdelembe mentek, a varsói nép pedig a város közepén csődült össze és ünnepelte a hódítókat.

A párisi lapok eldugták Varsó elestének hírét.

Genf, augusztus 7. A párisi boulevard-lapok apró betűkkel más, jelentéktelen hírek között eldugva közlik a Varsó elestéről szóló hírt. Párisban három járőkelő, akik gunyos megjegyzéseket tettek erre az eseményre, letartóztattak.

Támadások a román pénzügyminiszter ellen.

Bukarest, augusztus 7. A Bratianu-kormány politikáját, különösen a pénzügyminisztert, erősen támadják. Különböző pártállású képviselők tegnap tartott igen viharos gyűlésen a pénzügyminiszter környezetét és rokonait korrupcióval vádolták.

Gróf Khuen-Héderváry a helyzetről.

Budapest, augusztus 7. (Saját tud.) Gróf Khuen-Héderváry Károly a Nap munkatársának kijelentette, hogy Varsó és Ivangorod eleste a szövetségeseink legfényesebb eredménye; az általános helyzet kitünő. Azonban míg az ántánt legerősebb oszlopát, a franciákat le nem verik, addig béke lehetetlen.

A németek Libau flottabázisa.

Rotterdam, aug. 7. Naudaud Lajos párisi lapjában azt írja, hogy a németek Kurlandban és Lengyelországban hatalmas erődítéseket építettek. Ugy, ahogy a német hadoszlopok előrehaladnak — írja a tudósító — ép úgy készülnek hátuk mögött az erősebbnél erősebb sáncok. A németek a legerősebb erődítményeket azonban Kurlandban építették, ahol Libau elfoglalása után azonnal megkezdték a vár kiépítését. A várost már három rendkívül erős erődítményöv védi. Hazempotnál és Durbennél (Libautól keletre) szintén erős sáncokat emeltek, sőt ezeknél a helyeknél négyszeres már az erődítményöv. A németek azonkívül Libau elfoglalása után hajóik ágyuinak védelme alatt azonnal megkezdték a tengerpart mentén egy új vasuti vonal építését, amely azóta már készen is van és be van kapcsolva a kelet-poroszországi vasuti hálózatba. Libau most már nemcsak haditengerészeti, hanem igen értékes hadművelési bázisa is a német hadseregnek.

Az olaszok téli felszerelésről gondoskodnak.

Zürich, augusztus 7. Az olasz csapatoknak meleg ruhákkal való felszerelése, amely a hegyvidéken már sürgős, szemmel láthatóan nagy gondot okoz. A Corriere della Serában, két félhivatalos jelent meg az olasz asszonyokhoz, — akiknek munkálkodása a katonák javára eddig kevés számbavehető eredményt tüntetett fel, — hogy gyorsan és sok gyalpuszövetfélét szolgáltatassanak a katonák részére. Emellett az a jellemző figyelmeztetés hangzott el a kormányhoz, hogy a szükséges gyalpu az ellenséggel szövetkezett természeti elem elleni védekezésnek e fontos eszköze, bőven van az olasz piacon, de a spekulánsok drágítják.

Előnyomulásunk

a Bug és a Visztula között.

Budapest, augusztus 7. (Hivatalos.)

Orosz hadszintér.

A Visztula és a Bug között a harc tovább folyik. Az osztrák-magyar csapatok Lubortowtól délre, a német csapatok pedig Lecnától északnyugatra és északkeletre betörték az ellenséges vonalakba. Egyébként a helyzet az északkeleti harctéren változatlan.

Nyugalom az orosz harctereken.

Budapest, augusztus 7. (Hivatalos.)

Olasz hadszintér.

A görzi grófságban az arevonálnak Polazzo Redipugliától keletre eső része a délelőtti folyamán igen heves ellenséges ágyutüz alatt volt. Délután több olasz zászlóalj támadásra indult e szakasz ellen, előnyomulását azonban rövid tüzharca után abbahagyta.

A tengeremlék valamennyi többi arevonalan, ugyszintén Karinthiában és Tirolban csak ágyuharc volt. Höfer.

Veszélyeztetve van az orosz visszavonulás

Rotterdam, augusztus 7. A párisi mérvadó körökben nagy aggodalommal figyelik a lengyelországi eseményeket. Olyan hírek jöttek, hogy a visszavonulás útja Bresztlitovszk felé veszélyeztetve van, mert Mackensen már közelebb van az erődhez, mint a Varsótól visszavonuló sereg. Így állván a dolog, attól lehet félni, hogy az oroszok visszavonulásának útját teljesen elvágják.

Tengeri események.

Budapest, augusztus 7. (Hivatalos.)

Azon olasz tengeralattjáró, amelyet f. hó 5-én reggel egyik buvárnaszádunk elsüllyesztett, a Neremde, a június 26-án ugyanilyen módon elpusztított torpedónaszád pedig az „V. Pn.” és „XVII. Os.” jelzésű olasz torpedónaszádok, amelyek közül az utóbbiról már jelentést tettünk egész legénységükkel már korábban áldozatul estek aknáinknak. *Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Flottaparancsnokság.*

Bevonulás Varsóba.

Köln, augusztus 7. Varsóból táviratozza a Kölnische Zeitung tudósítója: A győztes német sereg, amely Varsót elfoglalta, nem szenvedett nagy veszteségeket, jóllehet, éppen nem kardcsapás nélkül történt Varsó elfoglalása. Az oroszokat annak rendje és módja szerint kiverték a németek Varsóból, azt azonban természetesen nem akadályozhatták meg, hogy a kitakarodó oroszok föl ne robbantsák a Visztula hidjait. Mikor a német

csapatok bevonultak a városba, a lakosság valósággal tombolt örömeiben.

Minden épkézláb ember a győztes csapatok elé serglett, az utvonalon, amerre a németek jöttek, hemzsegett a varsói nép s ujjongása nem ismert határt. A német ezredek zeneszóval, lengő zászlók alatt, pompás kedvvel, dalolva vonultak be Varsóba, de a ragyogó bevonulás képe hamarosan megváltozott, mikor az orosz hátvédek szembevetették magukat a győztesekkel. A város keleti

Besszarábiai harcok.

Budapest, augusztus 7. (Saját tud.) Csernovicból jelentik: Besszarába határán az oroszok erősítéseket kapva támadást kezdettek, az ágyuzás a városban is hallatszik. Tüzérségük az orosz trént és egy ágyúütegüket megsemmisítette.

Nowogeorgiewsk egy erődjét elfoglaltuk.

Berlin, augusztus 7. A nagy főhadiszállás elenti:

Nyugati hadszíntér.

Flandriában a belgák tüzérségünk hatása alatt kényszerültek, hogy Heernissénél (Dixmuidentől délre) az Iseren túl előretolt állásukat részben kiürítsék. A francia kézi-gránát támadásokat Douches környékén visszautasítottuk. Leintreitől délre (Lunevillétől keletre) előőrseink az ellenség egy előretörését könnyűszerrel visszautasították.

Münsterből északra a hegyi harcokban nem történt jelentős esemény.

Keleti hadszíntér.

Bonievietől, keletre az oroszok a Jara folyó mögé vonultak vissza. Kovno nyugati frontja felé előrehaladtunk és ez alkalommal 500 oroszot elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

Scholti és Galwitz tábornokok hadseregei heves harcok után Lomza és a Bug torkolat között megtörték az ellenség ellenállását. Augusztus 4-től 6-ig lefolyt har-

cok összes eredménye foglyokban 85 tiszt és több mint 14.200 főnyi legénység, továbbá 6 ágyú, 8 aknavető és 89 géppuska.

A Novo-Georgiewsket körülzáró csapatok észak felől a Narevig törtek előre. Demberödöt elfoglaltuk. Délfelől Picukov mellett elértük a Visztulát. Varsónál a helyzet változatlan. Az oroszok a Visztula keleti partjáról folytatják a város bombázását. Lég-hajóink Nwominsk és Siedlee vasuti állomásokra bombákat vetettek.

Délkeleti hadszíntér.

Iwangerod mellett és attól északra a helyzet változatlan. A Visztula és a Bug között német csapatok Ruszkovlánál (Lubacowtól délkeletre) rohammal elfoglalták az ellenség állásait és Lecznától északkeletre kikényszerítették a kijutást az ottani tavak közül.

Jegyzet: Jara Bonievietől keletre mintegy 60 kilométernyire északról délfelé folyik. Ruszkovola Lubaitovtól 80 kilométerre délkeletre van.

A lengyelek vágyai.

Krakó, augusztus 7. A Nova Reforma írja: Börtönünk legszilárdabb és legvastagabb fala leomlott. Lengyelország egyesítve van. Az orosz főhadvezér ígérete teljesült, de nem ő volt a teljesítő. A lengyel szívbemutató tudná többé azt a félelmet elviselni, hogy a szétválasztás újra megtörténhessék. Rendületlenül hisszük mindnyájan, hogy ez az új út, amelyre tegnap léptünk, az igazságból, szenvedéseink elismeréséről a szabad, elválaszthatatlan Lengyelország visszaállításához fog vezetni. Abban a meggyőződésben, hogy a hatalmas győzők saját teljesítményeiket tisztelik, hogy a nagy nemzetnek legszentebb érzéseit és kívánságait, a nagy nyugati kultúra oltalmazóját is tisztelni fogják, meghajtjuk fejünket példátlan tetteik előtt, mert hisszük, hogy politikai elhatározásaiban ép oly nagyok és bölcssek lesznek, mint amilyen ragyogóknak mutatkoztak fegyvertényeikben.

Rigai németek öröme.

Budapest, augusztus 7. (Saj. tud.) A Morningpost pétervári értesítés szerint jelenti: A város kiürítése előtt Rigában a német lakosságot alig látták az utcákon. A kiürítés alatt a város úgy nézett ki, mintha ünnepet ülné, a németek mindenütt láthatók, a kávéházakban állandóan zene szól.

Varsó megvívásának részletei

Berlin, augusztus 7. A Berliner Tageblatt kiküldött munkatársa jelenti Varsóból: Ma reggel kilenc órákor megérkeztem Varsóba. Az utcák, a melyeknek során polgárőrség teljesíti a rendőri szolgálatot, tele vannak lengyelekkel, zsidókkal és német-oroszokkal, a kik a német katonákat örömmel üdvözlnek. Még a kastély környékén is sok ember áll, pedig ott a Visztula mentén még gyalogsági harc folyik a folyó tulsó oldalán elhelyezkedett oroszokkal. A villamos vasuti kocsik úgy közlekednek, mint rendszeren, majdnem valamennyi üzlet is nyitva van. A városban és környékén alig látni valami csekély rombolást is, mert a lakosság nem

akarta a visszavonuló oroszoknak a város elpusztítására kiadott parancsait teljesíteni. Varsóba elsőnek ma reggel három órákor egy tartalékhadosztály csapatai vonultak be, miután az éj folyamán rohammal bevették Varsó déli erődeit.

Nyugat felől követték őket a bajor, a szász, a württembergi csapatok, amelyek tegnap délelőtt helyenkint nehéz küzdelem után a nyugati erődök alá érkeztek. Az oroszok ezeket az erődöket ma éjjel egy órákor kiürítették. Ma reggel megtekintettük a Raszintól keletre fekvő hatodik számú nyugati erődöt, amelynek mellvédjéről bajor harcosok zsebkendőiből készített fekete-fehér-piros és fehér-kék lobogó leng. Az erőd összes

fontos részeit elpusztították az oroszok, akik már a télen elszánták magukat arra, hogy a Visztula vonaláról lemondanak; az oroszok azután az erődöt újból rendkívül erős támaszponttá építették ki. A földművek a német tüzérség több telitalálatáról tanuskodnak.

Lloyd George bámulata.

Frankfurt, aug. 7. A Frankfurter Zeitung jelentése szerint Lloyd George egy gyűlésen kijelentette, hogy ő tudja, hogy Németország és Ausztria-Magyarország naponkint mennyi gránátot gyárt, de ezt a számot nem szabad nyilvánosságra hoznia. Ez a szám egyébként oly óriási, hogy neki elállt a szava, amikor meghallotta.

Anglia buvárhajókat épített Amerikában.

Berlin, augusztus 7. A Nationalzeitung jelenti Newyorkból: Az Egyesült Államokban tíz tengeralattjáró naszád épült az angol tengerészeti kormány megrendelésére. Ezeket a hajókat Kanadából indítják el az angol vizekre és nagy segédcirkáló fogja kísérni. Néhány hét múlva még öt tengeralattjáró naszád lesz kész Anglia számára. Azért indulnak utnak a naszádok Kanadából és nem az amerikai Unió valamelyik kikötőjéből, mert a hajógyár tekintettel akart lenni Wilson érzékenységére, aki úgy nyilatkozott, hogy az Egyesült Államok, ha municiót szállítanak is, tengeralattjáró naszádokat nem építhetnek Angliának. Wilson rávette az acéltröszt elnökét, Schwabot, hogy vállalatai utasítsanak vissza egy angol rendelet száz tengeralattjáró naszád építésére, viszont kötelezte magát, hogy nem fogja akadályozni a municiószállítást.

Nem igaz a német csapatszallító-gőzös elsüllyesztése.

Berlin, augusztus 7. (Wolff ügynökség) Arra az ismételt külföldön terjesztett hírre vonatkozólag, hogy a Keleti tengeren egy német csapatszallító hajót egy ezred katonával megtorpedóztak, illetékes helyen megállapítják, hogy a kérdéses hajón csapatok egyáltalában nem voltak és hogy az nem is volt csapatszallító gőzös.

Haditanács Calaisban.

Berlin, augusztus 7. Mint a Tagliche Rundschau hágai levelezője igen jó és megbízható forrásból értesül, a hét elején rendkívüli haditanácsot tartottak Calaisban a francia, angol és belga seregek vezérkari főnökei. A tanácskozásnak az volt a célja, hogy megbeszéljék, milyen intézkedéseket kell tenni a minden körülmények között várható esetben, ha Varsó elfoglalása után a németek a nyugati fronton is offenzívát kezdenek.

A haditanács eredményéről eddig természetesen biztos hír még nincsen, de annyi kiszivárgott, hogy a szövetséges vezérkarok a belgiumi és franciaországi német vonalat egybehangzóan olyan erősnek ítélik, hogy arra, hogy ők lépjenek offenzívába, még ez időszert sem lehet gondolni. Azt azonban elhatározták, hogy minden erejük megfeszítésével gyorsan új ágyukat és municiót szállítanak a frontra, amennyire lehetséges, még jobban megerősítik a francia állásokat és így várják a németek támadásait.

Mint Londonból érkező utasok elmondják, a Londonból Salisburyba, a Birminghamból Gloucesterbe és a Manchesterből Liverpoolba vezető vasuti vonalakon a teher-

kocsiknak egész sorát látták, amelyek mind erős katonai őrizet alatt folytatták útjukat. Ezek a vonatok mind municiót és hadiszert szállítottak a kikötőbe. Összesen mintegy nyolcszáz hadiszert szállító teherkocsit láttak.

A trónörökös pár Budapesten.

Budapest zászlódiszben várta tegnap délelőtt a trónörökös pár bevonulását. A legszegényebb házon is volt valami dísz, szőnyeg, vagy drapéria a Rákóczi-uton és a Kossuth utcán végig fel a budai utvonalon. Az egész uton díszruhás rendőrök tartották fenn a rendet.

A keleti pályaudvaron hatalmas tömeg várta már 11 óra előtt a trónörökösöt és nejét. A teljes díszben pompázó perronon Marenzi budapesti hadtestparancsnok, Bárczy István polgármester, dr. Boda Dezső főkapitány, Lilienhoff Adelstein vezérőrnagy, budapesti térparancsnok várták a fenségek megérkezését. A trónörökös pár vonata 11 óra 50 perckor érkezett. A trónörökösöt elsőnek Bárczy István polgármestert szólította meg. A polgármester halkán a következő szavakkal üdvözölte.

— Császári és királyi fenség! A magyar székesfőváros nevében örömmel üdvözölöm fenségedet, a székesfőváros közönsége végtelenül örül annak, hogy újból üdvözölheti császári és királyi fenségedet.

A trónörökös szalutál és Boda Dezső főkapitány lép lép, néhány szót beszél vele, aztán Marenzi következett sorra. Végül Lilienhoff Adelstein vezérőrnaggyal beszélgetett hosszasan. Zita főhercegnasszony mindegyik urat külön is üdvözölte; ezek meghajoltak és kezét csókoltak neki.

Ezután a trónörökös egy második cerelet tartott, a mely alkalommal különösen hosszasan beszélgetett Bárczy polgármesterrel.

Ezután a főherceg Boda főkapitánnyal beszélgetett hosszasan, majd Marenzivel és végül a térparancsnokkal.

A trónörökös, akinek vezérőrnagyi egyenruháján csak a két vaskereszt díszlett, mosolyogva szalutált, azután felesége oldalán eltávozott.

Újból lelkes éljenzés hangzott fel. A trónörökös feleségével beült a főkapu előtt várakozó udvari hintóba. Mikor az utcán álló tömeg a trónörökösöt megpillantotta, harsány, zúgó éljenzésbe tört ki.

A kíséret tagjai is beültek a többi udvari hintókba s aztán a trónörökös és feleségét követve, a közönség folytonos éljenzése között felhajtattak a budai várba.

A törvényhatóság munkája.

A csütörtöki közgyűlés előkészítése

Nagyvárad város tanácsa mint állandó választmány, tegnap tartott ülésében készítette elő a csütörtöki közgyűlés elő kerülő ügyeket.

Az elintézés alá kerülő ügyekből ítélve, úgy látszik, hogy legérdekesebb pontja lesz a közgyűlésnek a választás, amely érdeklődést kelt a városatyáknál. Valószínűleg több választás is lesz, mert a pályázat akként lett meghirdetve az Erdélyi Bernát ellenőrré választásával megüresedett II. oszt. számtisztai állásra, hogy az ezen választás folytán esetleg megüresedő állásokat is betöltik.

A tanács bejelenti a közgyűlésnek a belügyminiszter intézkedését, amely szerint felhatalmazta Nagyvárad városát, hogy az élelmiszerek maximális-árát megállapíthassa.

Nagyvárad városa, a Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezésére felterjesztésben kérte, hogy a gabonaművek rekvirálásának keresztülvitelénél a legitim kereskedelemmel foglalkozók is igénybe vehessenek. A tanács bemutatja a miniszter leiratát, amelyben kijelenti, hogy a felterjesztésben foglaltakat a kormány kiadott rendelkezéseiben már figyelembe vette.

Bejelenti továbbá a tanács a közgyűlésnek, hogy a lakosság közélémezésének, illetve liszttel való ellátásának biztosítására, egyelőre 200 wagon búzának megvételére felhatalmazást adott Nagyvárad városának s egyúttal megengedte a miniszter, hogy a város a liszt-ellátást házikezelésben eszközölje továbbra is.

A város tanácsa a gabona vásárlásra szükséges fedezetet aként biztosította, hogy a Nagyvárad Takarékpénztártól 800,000 korona folyószámla-kölcsönt eszközölt ki.

A nagyváradai bérkocsisok kérelméhez képest a tanács javasolja a közgyűlésnek a bérkocsi-díjszabás olyan változtatását, hogy az egyfogatu bérkocsisok az első félóráért 1 korona, az első 1 óráért 2 korona díjat szedhetnek.

Nagyvárad város törvényhatósága elhatározta, hogy a községi polgári iskola tanszemélyzetét az országos nyugdíjalaptól függetlenül beveszi a városi nyugdíjjogosultak közé, mert tetemesen nagyobb kiadással járna, ha a polgári iskolai tanszemélyzet az országos nyugdíjalapnak a tagjai között lennének. A törvény ugyanis jogot ad a miniszternek, hogy egyes városnak az ilyen nyugdíjellátást a polgári iskolai tanszemélyzetre nézve engedélyezze. Nagyvárad városa ezen határozatát megküldte a kir. tanfelügyelőségnek, ahonnan azzal érkezett vissza a törvényhatóság határozata, hogy a kultuszminiszter egy korábbi rendelete szerint nem kívánja törvényes jogát igénybe venni s így a polgári iskolai tanszemélyzet nyugdíjáról a város maga nem gondoskodhat. A tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy maradjon meg előbbi határozata mellett s újabb feliratban kérje annak jóváhagyását.

Bemutatja a tanács a közgyűlésnek dr. Beöthy László v. b. t. t., orsz. képviselő levelét, melyben a 3. vashidnak Beöthy László-hidra történt elnevezéséért köszönetet mond.

A városi nyomtatványok szállításának kérdésében felszólítják a Bihar-nyomda vezetőségét, hogy a szerződés szerinti 45 százalékos engedmény mellett hajlandó-e készíteni a nyomtatványokat; ha erre nem hajlandó, a szállítást a megtartott árlejtésnél legelőnyösebb ajánlattevőnek adja ki a törvényhatóság.

Nagyváradfalva felépítésének a kérdésében, Debreczen város átirata kapcsán előterjesztést tesz a tanács, hogy országos akció készül s az egész ügyet Budapestre központilag intézik s a vidéken csak a gyűjtést eszközlik. Erre nézve a tanács megteszi az intézkedéseket.

Ezekon kívül még apróbb ügyek kerülnek a csütörtöki közgyűlés elé.

A posta háborus éve.

— Saját tudósítónktól. —

A napokban a nagyváradai magyar királyi posta, táviró- és telefon igazgatósága beszámolót ad ki a posta háborus évről. Siket Traján főigazgató tartalmas összeállításában. Ebből a beszámolóból meghatározható s lelkesítő adatokat kapunk arról a csodálatos áldozatkészségről, amely a posta, táviró és telefon összes személyzetében él s amely abban csucsosodik, hogy a háborus jótékonyasághoz havi fizetésük bizonyos hányadában eddig közel negyvenezer koronát adtak azok a tisztviselők, hivatalnokok és altisztek, meg szolgálak, akik a piaci drágaságot nem háríthatják át senkire, mint a többi társadalmi osztályok a fogyasztókra, hanem a nyomor szemébe nézve folytatják hivatásukat.

— Leborulok hivatalnokaim áldozatkészsége előtt, oly szép, meghatározó és nagy az, mondta Siket Traján főigazgató, holott ő a lelke ennek a mozgalomnak, amely páratlan s Biharmegyében egyetlen testület se tudott utánozni.

Tehát kisebb jövedelemmel megfogyatkozott személyzettel a posta, táviró és telefon hibátlanul teljesítette kötelességét. A posta forgalma ezzel szemben emelkedett, a levélforgalom 150, a csomagforgalom 90 százalékkal, a pénztartalvány forgalom se maradt a régi keretekben. Mégis lebonnyolították baj nélkül s itt meg kell dicsérni a közönség türelmét, amely számolt a helyzettel s nem panaszkodott az elháríthatatlan késedelmek miatt. Igen bölcsen és helyesen.

A személyzet kevésbé betegeskedett, mint más években, nem nyaralt, nem üdült s ami betegség előfordult, az kimerültségből esett. Mindenki helyén maradt s csoda, hogyan bírták ki ezt az évet. Csekély zavarok, mint irtuk, csak a telefontól voltak, a táviró s posta hibátlanul működött. A közönség a cenzurát nem igyekezett kijátszani, visszaélés nem fordult elő sem a távirónál, sem a telefontól, még a nyomtatványoknál sem, ahol Vucskits Jenő tanár, majd Gedeon Alajos igazgató voltak a cenzorok. Nyomtatványt alig foglaltak le.

* **Kolera ellen.** Fertőtlenítő anyagok ugymint Creolin, Carbolsav, Carbol por Lysoform Kali szappan stb. Legelőnyösebben beszerezhető Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

A községek vásároljanak gabonát.

**A székelyhidi járás felhatalmazást kér az alispántól.
Kovácsnay Marcell memorandumuma.**

Az elmúlt legkritikusabb időszak sok mindenre megtanította úgy a polgárságot, mint a hatóságokat. Az élelmezés, dacára a nagy nehézségeknek, amelyekkel a hatóságok találkoztak, aránylag elég jól ment végbe. Kétségtelen azonban, hogy fordultak elő hibák, még pedig komoly hibák. Mindamellott tény, hogy élelem volt bőven, szükségét nem szenvedte a lakosság. A hibák az adminisztráció körül merültek fel első sorban.

A hiányos adminisztráció volt az oka annak, hogy sok helyen a polgárság nem volt képes igénybe venni a hatósági lisztet. Egyes járásokban a hatósági liszt oly rossz volt, hogy a lakosság nem tudta élvezni és kénytelen volt más uton gondoskodni lisztről.

Az ideai termés más viszonyokat kell, hogy teremtsen. A múlt év tapasztalatain okulva a liszttel való ellátásnak csaknem minden hibáját kilehet kiküszöbölni. Ilyen céllal tette meg ebben a dologban az első lépéseket a székelyhidi járás, melynek vezetője Kovácsnay Marcell főszolgabíró már tegnap írásban nyújtotta be memorandumát Fráter Barnabás alispánhoz.

A járásnak liszttel való ellátásával augusztus 3 án foglalkozott a járási értekezlet. Az értekezleten az összes jegyzők megjelentek. Alapos tanácskozás tárgyává tették a polgárságnak liszttel való ellátását és annak alapján a következőkben állapodtak meg. Az elmúlt évben a liszt kiszolgáltatás körül tapasztalt visszaélések és a rossz minőség miatt a járás közönsége nem tudta a hatósági ellátást igénybe venni. Különösen a szegényebb néposztály csak hogy kenyérliszthez tudjon jutni, kénytelen volt napszámba járni és a napszám helyet lisztet elfogadni. Így a hatóság éppen azt a célt nem érte el, amit tulajdonképpen szolgáltni akart.

Az említett hibákat a járás vezetősége

csak úgy tudná kiküszöbölni, ha a liszttel való ellátást nem központosítva kezelnék, hanem a községek külön vásárolnának maguknak lisztet. A községek vezetőinek van a legjobb alkalmuk megszerezni a termelőktől a szükséges mennyiségű gabonát. A lisztet ők tudják a legjobban kiosztani, ők tudják beszélni érte az árakat is. Az az aggály, hogy esetleg ebben a formában nem fizetnének a fogyasztók, nem fogadható el, mert a miniszteri rendelet értelmében mindenki tartozik az előjegyzett gabonát, illetve lisztet átvenni, addig pedig míg nem fizet, nem is kap lisztet. Különben az elmúlt évben is az előjáróságok szedték be a pénzt és osztották ki a hatósági lisztet. Csak hogy míg a múltban a megvásárolt és a szállítási nehézségek miatt meg nem érkezett gabona késedelmeskedése miatt sok helyen valósággal éheztek az emberek, addig most a fenti módszer szerint a lisztet a kellő időben kiadhatja az előjáróság, mert ott lenne nála leraktározva.

A községek most igen kedvező anyagi helyzetben is vannak. Pénz van minden községben, tehát semmi akadályja sem volna annak, hogy maguk szerezzék be a szükségletet.

Az egész dolog nagyon könnyen megoldható, egyedül az alispán hozzájárulása szükséges. Kovácsnay Marcell főszolgabíró a járás határozatát, illetve kívánságát tegnap írásban nyújtotta be az alispánhoz. Kovácsnay Marcell főszolgabíró memorandumában nem csak a székelyhidi járásra kéri a fenti rendszer behozatalát, hanem az egész vármegyére nézve. A főszolgabíró kéri az alispánt, hogy a gabona szükséglet bevásárlására az engedélyt általánosságban adja meg. Ha esetleg volna olyan járás, ami nem valószínű, ahol nem tudnának gabonát beszerezni a községek, ott vásárolná be a vármegye a gabonát.

A nagyszerű eszme valószínűleg meg fog valósulni, ami a vármegyére nézve is igen előnyös volna.

De szól a trombita azoknak is, kiknek a messze idegenbe az örök, „jó éjszakát” jutott.

Igen . . . pihenjete nyugodtan, esenedesen, hiszen véretek, életetek árán szereztétek meg a mi békességünket, nyugodtságunkat s őriztétek meg fészkeinket. S a sok sujtott özvegy, apátlan árva, fiát veszített anya, testvért veszített testvér mind megadóan fohászkozik . . . Férjem, jó apám, testvérkém (hiszen oly sok volt még köztük a „testvérke”), jó éjszakát! És a legkisebb gyermekét, egyetlen fiát veszített édes anyám is most már nem aggódó, kérő, hanem megadó könnyes szemmel köszön a volt kisfiának — jó éjszakát . . .

És a Krn hegy tetején 2400 méter magasságban az ezred legfiatalabb hősnének, zászlósának keresztje oly bizalommal s megnyugtatólag mosolyog a nagy fehér mindenségben. Anyám, jó éjszakát! Móta.

* Választások a városnál. A

csütörtöki közgyűlésen választások lesznek; a megüresedett II. osztályú számtiszi állásra feltétlenül „belső” smbert választanak s így újabb választás is lesz, mert a megüresedett állásra is kiírták a pályázatot ugyanezen gyűlésre. Tegnap járt le a pályázat s a következők adták be pályázatukat: a II. oszt. számtiszi állásra Pogátsás György III. osztályú számtiszt, — Losonczy Gábor tb. számtiszt, — Vértés Bernát III. osztályú számtiszt, — Strasser Emil III. oszt. számtiszt és Vidáts János kiskunfélegyházi városiapidijas. — Az esetleg megüresedett III. oszt. számtiszi állásra pályáztak: Szarka Ignác okl. jegyző, szakdíjnok és Kucserik János tb. számtiszt. — A II. oszt. számtiszi állásra legtöbb kilátása van Pogátsás Györgynek, aki egyik legkiválóbb tisztviselője a városi adóhivatalnak s eddigi működésével nemcsak felelősséget elismerését, hanem előléptetését is méltán kiérdemelte. A II. oszt. számtiszi állásra Szarka Ignác szakdíjnoknak van nagy pártja. Mint okleveles jegyző, teljes alaposággal bír az adóügyekben, a jegyzőséget gyermekeinek neveltetése végett kellett abban hagynia. Évek óta kiváló alkalmazottja az adóhivatalnak, buzgó, szorgalmas, kitűnő munkás, akinek megválasztása nyereség lenne az adóhivatalra. Megválasztása méltányos is lenne, mert nagy családnak a feje. — A másik pályázó: Kucserik János szintén derék, szorgalmas tisztviselő, aki a városi számvétségénél működik elismerésre méltó buzgósággal.

* **Katonai kitüntetések.** A király nemes Szalay Kázmér 1. huszárezredbeli tart. főhadnagyot, Rotenic György 19. tábori tüzérezredbeli főhadnagyot és Behacker Miksa 101. gyalogezredbeli tart. főhadnagyot a Signum laudissal tüntette ki vitéz magatartásukért.

* **Maximális árak a vármegyében.** Fráter Barnabás alispán tegnap körrendeletet intézett az összes főszolgabírákhoz a maximális árak ügyében. Az alispán minden élelmiszerre külön véleményeket kér a főszolgabíráktól. A beérkezett javaslatok alapján állapítja meg aztán az alispán a maximális árakat.

* **Felhívás a cipésziparosokhoz.** Tisztelettel felkérem az Ipartestület kötelékébe tartozó összes cipész iparosokat, hogy folyó hó 8-án, azaz ma, vasárnap délután 4 órakor az Ipartestület helyiségében rendkívül fontos szakügyek megbeszélése céljából teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel Czeglédy Jereimás, ipartestületi elnök.

..HIREK..

Takarodó.

Esti nyolc óra. Anyeluszt harangoznak! A csak egy kicsit vallásos ember megemeli kalapját és keresztet vet. „Egy” nap ismét elmúlt hála érte neked Teremtőm és enged, hogy holnap ilyenkor ugyanezt mondhasam.”

Kilenc óra. Régen takarodót fújtak — most is fujják — de az most a katona ember harangszava lett, és az is a harctérről sebesülten visszakerült pedig feltétlenül — hiszen „ott” olyan hamar Istenfélő lesz az ember — sapkájához emeli kezét és köszönti Teremtőjét, hogy a mai napot is megérthette . . .

És a katonákkal oly sok százezer szív s lélek imádkozik:

— Oh Uram a férjem, oh a fiam, a bátyám, az öcsémet véd meg!

Vajjon az élők sorában van-e még?

Nálunk szép csendes nyugodt est van, de „ott” a messze-messze távolban . . . Szinte ide látszik annak a borzalmasan fenyegető képnek a fénye. Egyik villám a másik után cikázik a mennybolton, a hófehér ha-

bos felhők között! . . . Ilyen lehetett messziről a téli Kárpátok harc tere és ilyen lehet a most is hóban csillogó Alpeselek teteje.

Bele bele cikázik a sok gránát és srappell a sötétségbe s megvilágítja egy egy pillanatra a nagy fehér mindenséget. A tompa dörej is nagyon messziről hallik . . . Igen hála Istennek, mi tőlünk messze igen messze folyik a nagy munka.

A takarodó hangja is oly szelíden, oly megnyugtatólag száll a nyugtalan lelkek felé . . . Aludjatok, pihenjetek békével napi fáradságos munkáitok után . . . hiszen ha Isten is úgy akarja, nem sokára vége lesz . . . s ti viszont láthatjátok őket. Száll a trombita hangja, száll a levegő szárnyán s viszi az itthonmaradottak sóhajait övéik után . . . Édesanyám is azzal hajtja álmra fejét „kis fiam jó éjszakát”, s megcsókolja ágya felett levő kis zászlós fia képét.

És ők is ide gondolnak. A legfényesebb rézgömbös ágyasoktól a legegyszerűbb földön ringó tekaig. Szőke, barna fűrtű kis anygalkáink, édes kis gyermekeink, jó éjszakát.

És amikor a fiatal kis zászlós, a 17 éves gyermek, a jó testvér a szalmára lehajtja a messze lövészárokban fejét, gondolatban is haza száll. — Anyám, testvéreim jó éjszakát!

* A tisztviselők a háboruban is kaphatnak szolgálati pótlékot.

A belügyminiszter tegnap érdekes rendeletet küldött Biharvármegye alispánjához. A rendelet értelmében a miniszternek nincs kifogása az ellen, ha az érdekes tisztviselőket az őket megillető szolgálati pótlékban részesíti a vármegye. Ez a rendelet bizonyára örömet fog okozni a tisztviselők körében, mert többen rászolgáltak a pótlékra és eddig a háborúra való tekintettel nem kapták meg. A szolgálati pótlékot azok is megkaphatják, akik katonai szolgálatot teljesítenek.

* A Magyar nők korona alapjának jelvényei.

Az a nagyarányu mozgalom, amelyet honleányaink a „Magyar nők korona alapja” néven a jótékony cél szolgálatában megindítottak, országszerte, s úgy minálunk is szép sikerekre vezettek. A város és a vármegye hölgyei élénk tevékenységet fejtettek ki a nemes ügy érdekében, s már eddig is jelentős eredményt tud felmutatni. Azonban jótékony hölgyeink nem elégszenek meg az eddigi győztes eredménnyel, hanem nemes akciójukat továbbra is folytatják eddigi fáradhatatlan buzgóságukkal. A „Magyar nők korona alapja”-nak jelvényeit most küldte meg a Hadsegélyező Hivatal, még pedig 1 és 2 koronás jelvényeket. A jelvények, amelyek rendkívül művészi kidolgozásuk, Jelinek Ferenc műkertész Bémer-téri kirakatában láthatók. A 2 koronás jelvényeket mindazon hölgyeknek joguk van megvenni, akik bizottsági tagok és akiket valamelyik bizottságba felkért a rendezőség, az 1 koronás jelvényeket ellenben mindenki megveheti. A nemes cél érdekében kívánatos, hogy a hölgyek minél tömegesebben viseljék a jelvényeket.

A „Magyar nők korona alapja”-ra ujabban jelentkeztek: Frankó Józsefné 20, Udvarhelyi Béláné 5, dr Kovács S. Jánosné 10, Orley Györgyné 20, Hlatky Endréné 10, N. N. 3, N. N. 1, Tamásfalvi Thurné 10, dr Konrád Márk 20, dr Konrád Jenő 20, dr Halász Elemérné 100, Bozóky Dezsőné 10, Szunyogh Zoltánné 20, Frankó Endréné 25, Gerő Sándorné 20, Dutka Ákosné 5, özv. Géher Antálné 5, Niedermann Antálné 5, Deutsch Pálné 2, Fássy Lajosné 10, Szolnok Jenőné 3, br. Königswarder Hermanné 20, Reismann Mórné 10 korona.

* A lövészárók ünnepély tombolája.

Az a hóban rendezendő lövészárók ünnepély tombolajátéka dolgában a „Jobbkéz” a következő értesítést, illetve felhívást intézi a közönséghez: A lövészárók ünnepélyre vonatkozólag szives tudomására hozzuk a t. közönségnek, hogy Spett Gyula kanonok, praelátus öméltsága szivességéből az Orsolya zárda bérházában lévő, volt Czillér féle üzlet kirakatait a rendezőség rendelkezésére boesájtotta, ahol állandóan közszemlére lesznek kitéve az ujabban érkező tombolatárgyak. Midőn az eddig kézhez vett tombola ajándékokért hálás köszönetet mondunk, egyuttal kérjük a t. közönség további pártfogását. A tárgyak a törvényszék földszint 25. számú termébe küldendő. Ezen tombolára ujabban a következők voltak szivesek ajándékot küldeni: Benedek Testvérek, Kolliner D., Fekete Imre, Buzáth Lajos, Tatár Zoltánné, Lőrinc Mór, Buzássy Albertné, Krüger Aladárné, Farkas Drogéria, Deutsch Károlyné, Pásztor Ferenc, Vessey Mihályné, Palley Lajos, dr Kovács S.

Jánosné, Márton Irén, özv. Lukács Gusztávné, Vueskics Julia.

* Honvéd-árvák felvétele — árva-házba.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 171301—1915 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztű József főherceg ur Ó. cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a magyar kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül jelenleg a „József” fiárvaházban egy, az „Erzsébet” leányárvaházban pedig szintén egy hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezennel pályázat hirdettetik. Mindkét árvaházban való felvétel kellékei-kép igazolandó: a) az, hogy a felvétetni kért gyermek tényleg a magyar kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója, b) a vagyontalanság, c) félárvánál (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben lévő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6 életévét már betöltötte és hogy a fiu árva a 10 ik, a leány árva pedig a 12 ik életévét még túl nem haladta, e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn át esett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közzétételével hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi augusztus hó 31-ig a magyar kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur Ó. cs. és kir. Fenségéhez fognak feljertesztetni. Az alapítványi helyek az 1915—16. tanév folyamán lesznek betöltendőek s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. Nagyvárad, 1915 július hó 31. Eleméry Ferenc, katonaiügyi tanácsnok.

* Adományok a „Jobbkéz” részére.

A Vörös-Kereszt „Jobbkéz”-fehérenemű osztályának ujabban adományoztak: Petrányi Ferencné Biharról fehéreneműt és Erseléndi közjegyzőség 5 kor., Harmathy Károlyné 10 kor., Szeszies Elekné 10 kor., Deutsch Pál munkóra 2 kor., báró Königswarder Hermanné 50 koronát, Laszky Lajosné fehéreneműt.

* Lerészegített gyermek.

Az utóbbi időben nagyon elvadult állapotok vannak a Bunyitay ligeten és környékén; valóságos csavargó-tanya lett a liget. Tegnapelőtt négy csavargó egy 8 éves gyermeket teljesen leitatott pálinkával. Kincses László rendőr vette pártfogásába a szegény gyermeket s hogy a pálinka meg ne gyulladjon benne, az egyik vízvezetéki kútnál itatta vizel, majd hazaszállította szüleihez. Ha továbbra is ilyen állapotok lesznek a ligeten, még nappal is veszélyes lesz ott a közlekedés.

* Befult a Körözsze.

Olasz Elemér kisjenői uradalmának Körösi Sándor nevű béresgazdája augusztus 4 én Nagyváradról hazafelé menet, hogy az ut rövidebb legyen, a Körözson át akart hajtatni, az ár elkapta a szekeret, a béresgazdát lesodorta a szekerről. A kocsis megmenekült, de Körösi a vízbe fult. Holttestét még nem találták meg. A Beöthy-hidnál tegnapelőtt láttak holttesthez hasonló tömeget a vízben, de mire utánna mentek elsodorta az ár. Valószínűleg a Körösi holtteste volt.

* Adományok a központi konyhának.

A Vörös Kereszt központi konyha (Körözs-utca 27) hálásan köszöni a következő adományokat: Augusztus 1 től, aug. 7 ig adakoztak; Bersenszky Béla 20 kg.

zöldbab, özv. Kaczián Károlyné 1 nagy üveg alma és körte kompót, Potzányi Ferencen Bihar 15 kg 0 liszt, özv. Géher Antálné szilva s ugorka. Pénzbeli adományok: Harmathy Károlyné 10 kor. Say Viktorné örmagny 50 kor.

* Iparművészeti kiállítás Bécsben.

Az alulírott Kereskedelmi és Iparkamara felhívja az érdeklődők figyelmét az osztrák közmunkaügyi miniszterium védnöksége alatt a f. évi augusztus hó elsőjéjétől, október elejéig rendezett kiállításra. A kiállításon a haida steinschölnai üvepipari kerület és a többi osztrák üvepipar néhány kiváló képviselője vesz részt. A kiállításon a művészi-kiviteli öblös üvegpapír cikkei szerepelnek. A kiállítás helye az osztrák művészeti és ipari muzeumban (Osterreichische Museum für Kunst und Industrie Wien I. Stubenring 5) van. Nagyvárad, 1915 aug. hó 4 én. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Dr Moskovits József s. k., elnök. Dr Sarkadi Lajos s. k., titkár.

* Okleveles tanítónő elvállalja elemi és polgári iskolai tanulók oktatását valamint zongora tanítást is. Cim a kiadóban.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás**, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutásos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti Irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávé, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát, szardíniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, liptői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő- és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a hus drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is; raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szágó, kakaó, zabliszt, rizsliszt, burgonyaliszt, tapió, egyidejűleg ajánlom Aszódi-féle reklam kész darált kávémat, negyedikül 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régié. Aszódi Mihály Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám.

* **Világos** íróasztal és könyvszekrény, egy amerikai íróasztal, Vertheimszekrény, sodrony ágybetét eladó, Nagy Sándor-utca 4.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, miltessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Rimánóczy palota Telefon: 13—02.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. Húr különlegességek.

* **Kiadó** Belvárosi borozó, étterem helyiségei berendezéssel Nagy Sándor-utca 4. sz. Értekezhetni háztulajdonossal ugyanottan.

Tanulóleányok

felvétetnek

a Szent László-nyomda r. t.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Legujabb táviratok.

Fáklyásmenet a trónörökös-pár tiszteletére.

Budapest, aug. 7. (Saját tud.) A székesfővárosban a katonaság és zenekarok részvételével nagy fáklyásmenetet rendeztek a trónörökös pár tiszteletére. A menet, melyben 100.000 főnyi tömeg vett részt pazarivilágítás mellett négy oszlopban vonult át Budára. A Dunaparton végigvonuló tizezernyi fáklyás tündéres látványt nyújtott. Miután a zenekarok a szövetségesek himnuszait eljátszották, a menet visszavért Pestre.

Bobrinszky reméli Varsó visszavételét.

Budapest, augusztus 7. (Saját tud.) Pétervárról jelentik: **A birodalmi tanácsban gróf Bobrinszky kifejezte Varsó elvesztése feletti fájaldalmát. Meghajol Isten akarata előtt, de nem azt mondja: Isten veled Varsó; hanem a viszontlátásra.**

Német tengeralattjárók a Földközi-tengeren.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól) Genfből jelentik: Az algiri parttól 60 mérföldnyire a német tengeralattjárók egy francia segédcirkálót és egy marseillesi kereskedelmi gőzöst megtorpedóztak. A délafrikai hajósvállalatok körében nagy pánik tört ki.

Beniczky Ödön visszanyerte rangját.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) A király Beniczky Ödön volt tartalékos hadnagyot, aki ismeretes országos kaszinói afférja következtében lemondott rangjáról, újból kinevezte.

IRODALOM

A Társaság. A Kovács Gyula háromszázezer koronájáról közöl vezetőcikkét A Társaság legujabb száma, mely ezúttal is változatos és érdekes mind szövegben, mind illusztrációban. Lázár István regénye, Dobay István hangulatos cikke, Ujhelyi Nándor humoros karcolata és Tóvis szép tárcáján kívül több kisebb költemény és a Miért? rovat elmés aktualitásai egészítik ki a pompás számot, melybe ez alkalommal Jelliney Dezső, Keéky István és Kovásznai Erzsike irtak verset. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz szálló.

SPORT

A mai footballmérkőzések. Fokozott érdeklődés előzi meg a Rhédey-kerti Sport tér mai vasárnapi footballprogramját, amelyen tudvalevőleg a Debreceni VSC kitűnő football csapata szerepel a NAC csapatával való mérkőzésben. A debreceni csapat meglepően erős összeállításban jön hozzánk, hogy régi riválisával a NAC csapatával megmérkőzzék. A NAC volt az, mely a bajnokságot Debrecenről elhódította s ez a körülmény a debreceni footballjátékosokban Nagyváradra szemben a revans vágyát állandóan ébren tartja. A debreceni csapatban a legjobb volt debreceni csapat, a DKASE java erői vannak kiegészítve ujonnan Debrecenben letelepedett fővárosi játékosokkal. A csapatnak különösen a csatársora erős, Janik, Németh, Polanczky, gyorsasága, Pongrácz kiváló technikája kiválóan eredményessé teszi a debreceni vendégcsapat támadó munkáját. De kitűnő a közvetlen védelme is, Keresztesi és Böszörményi hátvédek erélyessége jól ismert közönségünk előtt. Így a NAC csapatának védelme és támadása is egyforma nehéz feladat előtt áll. Ez a nagyérdeklődésű mérkőzés délután egy negyed 6 órakor kezdődik. Előzőleg egy negyed 4 órai kezdettel a NAC II. Olasz válogatott mérkőzése lesz. A NAC II. csapatában több ifjú erő vesz részt. Ez a mérkőzés is igen érdekes lesz. A mérkőzések a szokott helyre mellett tartatnak meg, katonák és hölgyek a szokott kedvezményt élvezik. Pénztárgyítás fél 3 órakor.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
D. PAPP KAROLY.

22665—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 10297/915. eln. számú körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a m. kir. minisztérium folyó évi április hó 19-áról 1337/1915. M. E. számú rendelete értelmében bejelentés alá eső és az ugyanakkor 4700/eln. 20. b. 1915. szám alatt kiadott rendeletével hadicélokra igénybevetnek kijelentett üzemi berendezések közül a termelési adó alá eső szeszfőzők berendezéseit (pálinkafőző kis üstöket) a birtokosok (kezelők, őrzők) kötelesek a katonai igazgatás részére való végleges átvétel végett az alábbi rendelkezések szerint átadni.

Az átvett főző készülékek egy része szesztermelési célokra a községekben ideiglenesen meg fog hagyni.

Az I. foku iparhatóság a kir. pénzügyigazgatóságtól vett kimutatások alapján közli a községi előljárással, (polgármesterrel) hogy mely főző készülékek fognak hadicélokra fel-

használatni és melyek fognak szesztermelési célra meghagyni.

2. §. Az átadásra kötelezettek tartoznak pálinkafőző készülékeiket hivatalosan lezárva a hozzájuk tartozó leletjegyzékkel együtt a községi előljárással (polgármester) által kitűzött határidőben a községi előljárással (polgármester) által a község város területén belül kijelölt helyre elszállítani. A hivatalos zár amennyiben annak levétele nélkül a készülék el nem szállítható, csak a beszállítás napján vehető le.

Nem szállítandók be a véglegesen átadandó azok a főző készülékek, amelyek nem hordozhatók, azaz befalazottak, illetve csak befalazottan használhatók és a melyekre nézve a községi előljárással (polgármester) a birtokosokat értesíti, hogy azok szesztermelési célokra továbbra is eddigi helyükön maradnak. Ezek átadásáról a községi előljárással (polgármester) külön fog intézkedni.

3. §. A községi előljárással (polgármester) az átadott főző készülékekről és tartozékairól az átengedőnek elismervényt tartozik adni és az átvett készülékeken, valamint külön álló alkatrészein az eddigi birtokos nevét és lakását feltüntetni.

A szesztermelési célokra meghagyott főző készülékek további használatát külön rendelet szabályozza.

A többi főző készülékeket a községi előljárással (polgármester) tartozik a folyó évi augusztus hó 15-ig a 10298/eln. 20. b. 1915. számú rendeletem szerint illetékes fémátvételi bizottság címére teherárúként feladni és egyúttal postán az elszállított készülékekről és külön a szesztermelési célra meghagyott főző készülékekről egy-egy kimutatást a vonatkozó eredeti leletjegyzékkel illetőleg a meghagyott készülékekre vonatkozólag a leletjegyzékek hivatalból hitelesített másolatával együtt a fémátvételi bizottságnak megküldeni.

A kimutatásban fel kell tüntetni a birtokost esetleg a készülékek őrzőjét, kezelőjét, a feladás helyét, a csomagolás nemét és a csomagokra alkalmazott jeleket, a csomagok a felvett vasuti hivatal által megállapított számtól és azok nyerssúlyát, az anyagok tiszta súlyát.

A kimutatás egy második példányát közvetlenül a központi fémrequisziós bizottság (Budapest kereskedelmiügyi minisztérium) ipari műszaki ügyosztály címére kell elküldeni.

Ha oly főző készülékekről van szó, amelyek az átvételi bizottság helyén vagy annak közelében vannak és azért vasuton nem szállíthatók, akkor az említett időpontig mindegyikről a jegyzékeket kell beküldeni, amire az átvételi bizottság a községi előljárással (polgármesterrel) egyetértőleg meghatározza az elszállítás napját és esetleg az átadás helyét.

A szállítási költségeket a katonai igazgatás megtéríti.

Az elszállítás előtt a még le nem vett zárat a községi előljárással (polgármester) leveszi.

Ugy a felek, mint a községek (városok) által leszedett hivatalos zárat az illetékes pénzügyőri szakasznak kell átadni.

4. §. Az átadott főző készülékekért járó térítést, a melyet külön rendeletem fog szabályozni a fémátvételi bizottságok állapítják meg és pedig ugy a községekben meghagyott mint a fémátvételi bizottságokhoz beküldött készülékek után.

5. §. Ez a rendelet nem vonatkozik azokra a termelési adó alá eső szeszfőző berendezésekre, a melyekre nézve a birtokos az I. foku iparhatóságtól azt az értesítést kapja, hogy azok továbbra is használatában és őrzésében maradnak.

Az I. foku iparhatóság erről a birtokost a kir. pénzügyigazgatóságától vett kimutatás alapján tartozik értesíteni.

Ez a rendelet továbbá nem vonatkozik a töményítő készülékekre sem.

6. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

Nagyvárad, 1915. augusztus 5.

Rimler Károly
polgármester.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

ad. 9778—1915. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán katonai gyakorló-téren építendő honvéd tüzér lőszerraktár és tartozékai építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi augusztus hó 31-ik napján d. e. 10 órákor a városbáza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. Föld kömves és elhelyező munka.
2. Vas munka.
3. Kőfaragó munka.
4. Ács munka.
5. Bádogos munka.
6. Tető fedő munka.
7. Asztalos munka.
8. Lakatos munka.
9. Mázoló.
10. Villámhárító.

Ajánlatot lehet tenni az összes munkákra avagy egy, vagy több munka csoportra is. Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 %-át teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz kitételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1915. év augusztus hó 31-ik napjának délelőtti 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékon megjelendő a munkálat melyre ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csak az egységárak megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek meguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalma-

zására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915 július 24.

Komlóssy József s. k.

jog. és gazdaságügyi tanácsnok
mint küld. elnöke.

Hirdetmény.

Mivel az utóbbi időben is gyakran előfordult, hogy a tábori postai küldemények gyulékony tartalmuk miatt elpusztultak, sőt más csomagokat is a tűz martalékká tettek: a m. kir. Belügyminiszter ur 32881—VI. a. 915. B. M. számú rendelete alapján figyelmeztetem a közönséget, hogy a könnyen gyuló és a robbanó anyagok a postai szállításból ki vannak zárva s hogy a postai hivatalok azokat a postai árumintákat és csomagokat, amelyek gyufát, benzint, benzines-tűzszerszámokat, (megtöltve) petróleumot, spiritust, vagy más efféle könnyen gyuló és könnyen robbanó tárgyakat vagy anyagokat tartalmaznak, szállításra nem fogadtatnak el. S miután azt tapasztaltuk, hogy a közönség — mindazonáltal, hogy a fent jelzett tilalom már széles körben ismeretett, — a robbanó és gyulékony anyagokat tartalmazó tárgyakat még ma is gyakorta küldi, a postai hivatalok az áruminta küldeményeknél a fenti tilalmat kémpróbák útján ellenőrzik, míg a csomagoknál — ha ilyen tartalom gyanúja fölmerül — a feladót kötelezhetik a csomag felbontására. Figyelmeztetem továbbá a közönséget, saját érdekében arra is, hogy aki ily tárgyakat a tilalom eltitkolása vagy hamis nyilvánítása mellett ad postára, kihágást követ el s ezen felül a tiltott tartalmu küldemény által okozott kárt is köteles a postának megtéríteni.

Nagyvárad, 1915 július 5-én.

Gerő Ármán,
rendőrkapitány.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

Felhívás!

Tapasztalati tény, hogy a lakásfosztogató betörők főképen a nyári évad alatt a nyaralásra elutazott közönség lakásaiban szoktak garázdálkodni.

Mint hogy a rendőrkapitányi hivatal bűnügyi osztályához érkezett körözvények tanúsága szerint a lakásfosztogató betörők az ország más városaiban működésüket már is meg kezdték, s tartani lehet attól, hogy a nyári évad alatt a rendőrségünk minden ébersége dacára Nagyváradra is reákerül a sort: felhívja a rendőrkapitányi hivatal városunk nyaralásra utazni óhajtó közönségét, hogy elutazás előtt érték tárgyaikat helyezze a kellő biztonságba, lakásaikat pedig biztonsági zárral lássák el.

Nagyvárad, 1915 július 25-én

Rendőrkapitányság.

4781—1915 eln. sz.

Hirdetmény.

Az Országos Hadsegélyző Bizottság a hadibélyegek eladása folytán egybegyűlt és még képződő alap terhére a háborúnak olyan áldozatain szándékozik segíteni, akiknek mostoha helyzetén az eddigi keretek között a háborús jótékonyosság eddigi rendszereivel változtatni nem lehetett.

Igy gondoskodni kíván a háboruban elesett, vagy sebesülés, illetőleg hadifáradalmak és betegség következtében elhalt katonák (ide értve a tiszteteket is) olyan hátrahagyottjainak segélyezéséről, akiknek semmiféle államsegélyre, nyugdíjra, kegydíjra vagy nevelési járulékra igényük nincsen: akik azonban segítségre szorulnak s akiket az elesett, vagy elhalt katona tartott el.

Ez a segély kétféle:

1. Ha az elesett vagy elhalt katona, aki a segélyezendőnek eltartója volt, középiskolát vagy ezzel egyenértékű tanintézetet végzett: minden nyolc éven felül hátra hagyottja részére fejenként és havonként 60, hatvan korona, a nyolc éven aluliak részére pedig havonta 30, harminc korona.

2. Ha az elesett vagy elhalt katona, aki a segélyezendőnek eltartója volt, nem végzett középiskolát vagy ezzel egyenértékű tanintézetet, az esetben minden nyolc éven felül hátrahagyottja részére fejenként és havonta 30, harminc korona, a nyolc éven aluliak részére pedig 15, tizenöt korona.

Az ily segély iránti folyamodványban tüzetesen feltüntetendő, hogy a hátra hagyott az elesett, vagy elhalt katonával minő viszonyban volt, valamint, hogy a hátrahagyottat valóban az elesett vagy elhalt katona tartotta el, továbbá, hogy a hátrahagyottak az elesett vagy elhalt katona támogatása hijján nélkülözésnek vannak kitéve, illetőleg megélhetésük biztosítva nincsen. Feltüntetendő ezenkívül, a folyamodványban minden egyes segélyre számottartó hátrahagyottnak pontos életkora.

A midőn ezt az érdekelteknek tudomására hozom, felhívom mindazokat, a kik a fentebb meghatározott feltételek mellett a segélyre igényt tartanak, hogy a segély kioszlása iránti kérvényüket Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál (Városháza I. em. 4. sz. ajtó) adják be.

Nagyvárad, 1915 július hó 23.

Rimler Károly
polgármester.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk!

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 516.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évi árnál

Állandóan nagy választékban rendelkezünk.

Villamos motorok

7/10 lértől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.